

מה בדף ירושלמי

לע"נ רבי יעצאל בן רבי
צבי יהודה מלצר זצ"ל
הערות והנצחות ט"ל 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 141 פרשת דברים תשפ"ה

שינון הדף ירושלמי בדרך קצרה

ירושלמי פסחים סד-ע

ואז אין איסור שבירה שאין בהם בשר ויש לומר שחששו שמא ישבר העצם כשקולף את הבשר.

הלכה יב משנה אם יצא מקצת אבר יחתוך עד שיגיע לעצם ויקלוף את הבשר עד שיגיע לפרק ויחפור ובשאר קדשים שאין איסור שבירה עצם יכול לקצוץ בקופיץ, והאגף של השער ולפנים הוא אינו נחשב יצא ומהאגף ולחץ הוא כלחץ ונחשב יצא החלונות ועובי החומה הם כפנים. **גמרא** ר' סימון אמר בשם ריב"ל בשם בר פדיה שפיגול ונותר מצטרפים לטמא את הידים כדי שיעור העונש בהם בכזית, ויש להסתפק אם הם פוסל תרומה במגע ולכאורה אם גזרו בהם לטמא את הידים כ"ש שהם יפסלו תרומה, ויש להסתפק אם יוצא מטמא את הידים,

דף סו ולכאורה יש לומר שאם נאמר שפיגול ונותר לא פוסלים תרומה לא יתכן שנגזור גם ביוצא שהרי שנינו שאם יצא חלק מהאבר קולף וחותך ואם נאמר שהוא פוסל א"כ צד האבר שיצא יפסול את הצד השני, ור' אבון דוחה שרק ר"מ סובר שמגע בית הסתרים מטמא אך לרבנן צד אחד של האבר לא יטמא את הצד השני וגם לשיטת ר"מ ר' יוחנן אמר שכל הדברים שהם טהורים ברובן כשחתך מהם אינו כמגע אלא כפרש ואינו מטמא בבית הסתרים, אך קשה שנאמר שיטמא במגע כשעדיין לא פרש לגמרי ואמר ר' חנינא שמדובר שהוא משליך בכל חתיכה וחתיכה.

ר' בא אמר בשם ר' יהודה שביירושלים לא קדשו תחת האגף של השערים וביאר ר' ירמיה בשם רב שמואל בר רב יצחק שהמצורעים יכולו לעמוד שם בעת הגשמים שהרי אינם יכולים להכנס לירושלים אך שאר טמאים כגון זבים יש להם מקום להכנס בכל ירושלים, ור' יוחנן בר מדיא אמר בשם ר' פנחס שממה שרואים שהחכמים שולחים את סנדליהם תחת האגף של הר הבית שלא קדשו שם כקדושת הר הבית.

רב שאל את ר' חייא אם קדשו את הגגות של ירושלים, ואמר לו ר' חייא שיש להוכיח ממה שמושלמים במשל שהיו חבורות גדולות שהיה להם רק כזית לכל אחד מהפסח וכשהגיעו להלל פקעו הגגות מקול המולתם ומשמע שאכלו את הפסח בגגות א"כ קדשו את הגגות, ור' ירמיה אמר בשם ר' מיישא בשם רב שמואל בר רב יצחק בשם רב שגגות ירושלים הם כחול ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שמהאגף ולפנים כלפנים ומשמע שגם הגגות כלפנים, יש לדחות שרק הגגות שמבוצרות לאויר החצרות התקדשו אך הגגות העליונות אינן קדושות וכן אין להוכיח ממה ששנינו שהחלונות ועובי החומה כלפנים וזה כולל את הגגות שמדובר בגגות מבוצרות לחצרות, וכמו שזכר ר' חמא בר חנינא על הפסוק **ויאכל חיל חומה** שהכוונה לחומה קטנה לפנים מהגדרה.

יש להקשות במה ששנינו החלונות ועובי החומה כלפנים שאם עובי החומה התקדש כל שכן החלונות, וביאר ר' אחא שמדובר בחלון שעל האגף שלמרות שתחת האגף אינו קדוש אך החלון שמעליו קדוש.

שנו בשם ר' יהודה שמחילות שתחת ההיכל הן חול אך גגות ההיכל קודש ור' אימי אמר שר"ל הוכיח כן ממה ששנינו שהיתה מדורה בבית המוקד ומשם יצאה מחילה והיה שם היה הכסא של כבוד וכבודו הוא שאם מצאו נעול ידוע שיש שם אדם היה פתוח ידוע שאין שם אדם, א"כ המחילה אינה קדושה ור' יוסה דחה שצוהה אין בה טומאה אלא רק נקיות, אלא יש להוכיח מהמשך המשנה שיצאה משם מסיבה שמי שאירע בו קרי הולך במסיבה שהולכת תחת הבירה שהיו שם נרות דולקים משני הצדדים עד שהגיע לבית הטבילה ואם נאמר שהמחילה קדושה מדוע אינו הולך בדרך קצרה.

הלכה יג משנה אם שתי חבורות אוכלות בבית אחד כל אחת מהם בשעת אכילה הופכים פניהם לצד אחד והמיחם מפסיק ביניהם וכשהשמש בא למזוג לחבורה השניה הוא קופץ את פיו ומחזיר את פניו עד שחוזר לחבורתו וכלה הופכת פניה כשהיא אוכלת. **גמרא** בפסוק נאמר לא **תוציא מן הבית מן הבשר חוצה** ושמענו חוץ לבית ומנין חוץ לחבורה שכתוב **חוצה** ולמד מכאן ר' יודן שהמוציא מחוץ לחבורה חייב, ושאל ר' מנא שא"כ יאמר הפסוק חוצה ונלמד חוץ לבית שלוקה ק"ו מחוץ לחבורה,

דף סז ור' אימי דוחה שצריך את הפסוק לומר שאם הוציא מהבית והחבורה שחייב משום מן הבית ומשום חוצה.

אם נמנו על פסח ואחד מהם הוציא כזית חייב אך אם שנים או שלושה הוציאו פטורים כיון שבני החבורה יכולים להמשיך כחבורה נוספת ורק עוברים בעשה בבית אחד יאכל ולר"ש שהאוכל יכול לאכול בשני מקומות אינם עוברים בעשה, ששנינו על הפסוק **על הבתים אשר יאכלו אותם בהם** שפסח נאכל בשני מקומות ואין לומר שיכולים לאכול בשני מקומות שהרי נאמר בבית אחד יאכל והפסח נאכל בשני מקומות אך האוכל אוכל רק במקום אחד ור"ש אומר שגם האוכלים יכולים לאכול בשני מקומות ומה שכתוב

בבית אחד יאכל היינו שחבורה לא תאכל מקצתה בפנים ומקצתה בחוץ. **יש להקשות** שנאמר שיחיד שהוציא כזית מהחבורה פטור כיון שבני החבורה יכולים להמשיך אצלו, ור' חייא בר בא שאל מדוע לעיל העמידו

דף סד סברו בני הישיבה שגם בפסול יש איסור חליצת עצם, ור"א אמר שאין איסור שבירת בחליצת פסול כדעת ר' יעקב שאמר שמה שהוכשר משעה ראשונה ונטמא נאסר בשבירת עצם, ור' אימי אמר בשם ר"א שהטעם שהעצמות הגידים והנותר נשרפים רק בט"ז שבשריפה יש איסור שבירה.

שמואל אומר שיכולים להמנות בפסח על המח שבראש הפסח כיון שניתן להוציאו דרך האוזן אך לא על מה שבקולית שניתן להוציא רק ע"י שבירה, ור' יוחנן סובר שיכולים להמנות על המח שבקולית ור' יעקב בר אחא אמר בשם ר' יוחנן שלכתחילה לא נמנים עליו אך בדיעבד חל המינוי ולדעתו לא אומרים שלכתחילה ימנה על דעת שישורף את הקולית מפני שבשריפה הוא מאבד מהקדשים, ולשמואל שלא נמנים על המח שבקולית לא אומרים אף ששורפים בט"ז ואין איסור שבירה בשריפה ולא אומרים שישורף שהוא סובר שכיון שניתן להוציאו רק ע"י שריפה זה נחשב כפסול משעה ראשונה ולכן לא יכול להמנות עליו.

אסור לשרוף נותר ביו"ט שנאמר **לא תותירו ממנו עד בוקר והנותר ממנו עד בוקר באש תשרופו** וכתוב פעמיים בוקר ללמד שישורף רק בבוקר השני ולא שורפים במוציא יו"ט שכתוב בשלמים **והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף** שזמן שריפתו בבוקר שלישי.

אין לומר כשחל י"ד בשבת שיציתו אש בערב שבת כדי לשרוף את החמץ בזמנו שלר' יהודה ששריפת חמץ כנותר אין זמן שריפת נותר ביו"ט וכ"ש שאין זמן שריפתו בשבת ואם לא לומדים מנותר א"כ יוכל לשרוף חמץ מערב שבת ששריפתו נמשכת בשבת, ואמר ר' בון בר חייא שזה כשיטת ר' ישמעאל שתינוק שעבר זמן מילתו יכול למול ביום ובלילה וגם בחמץ שעבר זמנו אין קפידא שלא ישרף בלילה.

הלכה יא משנה מה שאוכלים בשור הגדול אוכלים בגדי רך ואפילו ראשי כנפים וסחוסים שנאכלים בשור גדול ע"י שליקה, מי ששבר עצם בפסח טהור לוקה אך מי שהותיר בטהור ושבר בטמא אינו לוקה. **גמרא** לר' יוחנן נימנים על גידים רכים בפסח, ולר"ל לא נמנים עליהם ור' יעקב בר אחא אמר שהם החליפו את שיטתם שהם נחלקו במה ששנינו במסכת חולין אלו שעורתינהו כבשרם עור אדם ועור חזיר של ישוב, ור' יוסי מוסיף גם עור של חזיר הבר ועור חטוטרט של גמל רכה ועור ראש של עגל הרך ועור בית הפרסות ועור בית הבושט ועור שליל ועור שתחת האליה ועור של אנקה כח לטאה וחומט, ור' יהודה אומר שלטאה וחולדה וכל העורות הללו אם עבדם או שהלך בהם כדי עבודה טהורים חוץ מעור אדם,

דף סה ור' יוחנן בר נורי סובר שלכל שמונה שרצים יש עורות שאינו מטמא כבשר, ור' יוחנן אומר שמה ששנינו שערס כבשרם הוא רק לענין איסור וטומאה אך אינו לוקה עליו משום נבילה, ור"ל סובר שרבי שנה משנה שלמה להשוות את העור לבשר בין לאיסור בין ללקות בין לטומאה, וקשה ששם ר' יוחנן לא עשה את העור כבשר ללקות שאכילה גמורה הא רק כבשר ממש ואילו לגבי פסח הוא החשיב את הגידים כבשר, ומבאר ר' יהודה בן פזי שר' יוחנן הלך אחר הסוף והעור שסופו להקשות אינו כבשר אך הגידים שלעולם הם רכים נחשבים כבשר להמנות עליהם, ובשיטת ר"ל קשה שאם בדבר שסופו להקשות הוא נחשב כבשר ק"ו שהגידים יחשבו כבשר וימנו עליהם ומבאר ר' אבון שר"ל למד מהפסוק **ואכלו את הבשר** למעט גידים, ורבנן מקשרין שנו את מחלוקת ר"ל ור' יוחנן בשם ר' חייא ור' אסי ואחד מהם שנה כמו ששנינו ואחד מהם היה מחליף את שיטת ר' יוחנן בר"ל ולשיטתו לא קשה הקושיא מחולין.

שיעור איסור שבירת עצם בפסח אמר ר' יוסי בשם ר' זירא בשם ר' יוחנן כשיעור שהיד מחגרת כשמעבירה על השבירה ואחד אמר אפילו חגירת ציפורן מי שאמר חגירת היד כל שכן שהציפורן מחגרת שם ומי ששיער בציפורן אין איסור בחגירת היד.

ר' יוחנן ור"ל אמרו שאיסור שבירה הוא רק בעצם שיש עליה בשר והיא במקום בשר ושאל ר' יעקב בר אחא שא"כ אינו חייב על שבירה אלא כשזרק אבן וריסק בעצם אך בסכין אינו חייב כיון שכבר אין כזית בשר במקום שבירה.

מה שכתוב ועצם בלשון יחיד לחייב על שבירת כל עצם ועצם וצריך פסוק לחייב אפילו בהתראה אחת ואם התרו על כל עצם גם בלי הפסוק חייב אפילו אם שבר עצם אחת בשתי התראות.

מה ששנינו ששובר בטמא אינו לוקה שאל ר' ירמיה שלכאורה זה חולק על דברי ר"ל שמוותר לשבור עצם שאין עליו בשר שהטמא כאילו אין בשר, ויש לומר שר"ל לא התיר לשבור בלי בשר אלא הוא אמר שאין בו מלקות.

מה ששנינו ששובר בטמא אינו לוקה אמר ר' אבון בשם ר"א שזה דוקא בנטמא מתחילה אך אם היה טהור ונטמא הוא כבא בטהרה ולוקים על שבירתו.

ר' יוחנן הקשה לשיטת ר"ל לעיל ממה ששנינו העצמות והגידים והנותר ישרפו בט"ז מפני המח שבהם ומדוע לא נאמר שיקלף את הבשר קודם לכן

כר"ש הרי גם לרבנן נאמר שבשנים ושלשה שהוציאו יפטרו כיון שבני החבורה יכולים להמשיך ואפילו עשה אין כאן.

שמש שאוכל בצד התנור אם הוא פיקח יכול למלא את כריסו מהפסח במקום שאוכל כיון שבני החבורה יכולים לאכול עמו שם אם ירצו לכבדו ואם לא יתנו לו חלק ויאכל במקומו, ובבבל אמרו שהמשנה הזו היא כר' יהודה שלא אוכלים בשני מקומות ולא שמעו את דברי ר' הילא בשם ר' איסי בשם ר"א בשם ר' הושעיא שלכו"ע הפסח נאכל בשני חבורות שמלכתחילה חלקוהו לשתי חבורות אך אם התחילו לאכול יחד לא יכולים להתחלק ונחלקו בישובו ואכלו והקורה מעליהם פקעה שלר"ש יכולים לקחת חלק ולאכול במקום אחר ורבנן סוברים שלא יעקרו את חלקם ללכת למקום אחר, ור' חייא בר בא אמר שר' יוסי בן ר' חנינא שאל שהמוציא לא יתחייב עד שיאכל במקום החדש, ור' שמואל אמר בשם ר' אבהו בשם ר' יוחנן שאכן המוציא חייב רק כשאוכל במקום החדש, והקשה ר' זירא ממה ששנינו שאם יחיד הוציא כזית מחוץ לחבורה חייב ויכול לחזור לאכול עם חבורתו ואם נאמר שהמוציא חייב באכל במקום אחר איך יחזור לאכול עם חבורתו היא הוה כבר עקר ור' יוסה אמר שכיון שהוא הוציא את הבשר הוא פסל וכיון שאכל דבר פסול זה לא נחשב כעקר מחבורתו, אך יש להוכיח ממה ששנינו שיש שובר אחר שובר ואין מוציא אחר מוציא והיינו שאם הוציא את הבשר הוא פסל אותו והיינו שהמוציא חייב רק באכלו וא"כ לא שייך מוציא אחר מוציא.

אם חילקו את הפסח לשני חבורות וחבורה אחת נטמאה יזכו החבורה הטהורה בכל הקרבן וגם אם כבר התחילו הטמאים לאכול קודם ולא יכלו הטהורים להצטרף עמם בכל זאת הם זכו בחלקם כיון שהטהורים עדיין לא התחילו אך אם שניהם התחילו לאכל בנפרד שנקבעו לחבורה נפרדת ואחת נטמאה הטהורים לא יכולים לזכות בפסח.

יחיד שעשה פסח לעצמו יכול לאכול בכל הבית גם לר' יהודה שלא אוכלים בשני מקומות אך חבורה לא יכולים להתפשט בכל הבית שאז זה יהפך לכמה מקומות, וכן מוכח ממה שנינו שני חבורות ומשמע שאחת לא יכולה לאכול בכל הבית, אך קשה ששנינו המיחם באמצע ומשמע שחבורה אחת יכולה לפשוט ידה בכל הבית,

דף סח יש לומר שזה נאמר רק כלפי השמש שצריך להוכיח לאיזה חבורה הוא שייך וזה תלוי להיכן הוא מחזיר פניו, ומה שהכלה מחזירה את פניה אמר ר' חייא בר בא שזה מפני הבושה וכולם יודעים שהיא לא נחלקת מכולם.

פרק האשה

הלכה א משנה אשה שהיא בבית בעלה ושחטו עליה אביה ובעלה היא תאכל משל בעלה, אם היא הלכה ברגל הראשון לעשות אצל אביה ושניהם שחטו עליה היא יכולה לאכול מהיכן שתמצא, אם שני אפטרופסין שחטו על יתום הוא יאכל ממי שירצה, עבד של שני שותפין לא יאכל משל שניהם מי שחציו עבד וחציו בן חורין לא יאכל משל רבו. **גמרא** ר' יוחנן אומר שיכולים להפריש קרבן על ד' מחוסרי כפרה אפילו שלא מדעתם והיינו זב וזבה ויולדת ומצורע, ואמנם זב וזבה ומצורע שייך בקטן אך לא שייך שקטנה תלד כמו שאמר ר' רדפה בשם ר' יונה בשם רב חונה שקטנה שהתעברה קודם הבאת שתי שערות היא ובנה מתים ואם התעברה אחר הבאת שערות היא ובנה חיים ואם התעברה קודם הבאת שערות והיא ילדה אחר הבאת שערות היא חיה ובנה מת, אך ניתן לומר שהפריש על בתו החרשת שהיא עדיין ברשותה והיא יולדת ואינה מתה אך קשה שאחר נישואין היא כבר לא ברשות האב, אלא יש לומר שהבעל מביא עבור אשתו החרשת, ואין להעמיד בסוטה קטנה כמו שאמר ר' זירא בשם ר' יוסא בשם ר' יוחנן שזנות של קטנה לא נקרא רצון להאסר על בעלה ואין להעמיד בזינתה כשהיתה פקחת והתחרשה שהרי נאמר **ואמרה האשה אמן אמן** וחרשת אינה יכולה לומר אמן אמן ור' אבון אומר שנאמר **ושמחת אתה ויביתך** שיכול להביא קרבן על אשתו כדי שיוכל לשמח עמה ברגל וקודם שיתביא קרבן היא לא תוכל לשמח עמו.

ר' ירמיה אמר בשם ר' יוחנן שאדם יכול לקבוע קרבן נזיר על חבירו שלא מדעתו אך ההפרשה היא רק מדעתו, ור' זירא אמר בשם ר' יוחנן שאדם יכול לקבוע על חבירו חטאת חלב שלא מדעתו אבל ההפרשה היא רק מדעתו, וכן אמר ר' זירא בשם ר' א' שאדם יכול לשחוט את פסחו של חבירו שלא מדעתו אך ההפרשה היא רק מדעתו, ור"א הוכיח ממשנתינו ששנינו שאשה שהיא אצל אביה ושחטו עליה אביה ובעלה היא יכולה לאכול ממי שתמצא והיינו שמה שהבעל מפריש עליה זה נחשב כהפריש מדעתה, ויש לדחות שאם מדובר כשמחור הרי סתם אשה מוחה לומר שהיא אוכלת משל בעלה וזה נקרא מדעתה ואם נאמר שאינה מוחה א"כ כשאדם לא רוצה להדיא לא מפרישים עליו אלא שהמשנה מדברת במוחים וכן אמר ר' ירמיה בשם ר' יוחנן שהמשנה מדברת במוחים, ויש לדייק שאם לא תמחה היא יכולה לאכול משל אביה גם שלא מדעתה א"כ זה לא כדברי ר' יוחנן לעיל שאדם יכול לשחוט חטאת על חבירו שלא מדעתו,

דף סט ויש לדחות שיש חילוק בין חטאת לפסח שאדם מביא פסח על בניו ובנותיו הקטנים שגם כשהם גדלים הם יכולים להתכפר בו אך אדם לא יכול להפריש חטאת על ילדיו שיתכפרו בו כשיגדלו.

ר' יוחנן אומר שמה ששנינו שברגל הראשון תאכל היכן שהיא רוצה מדובר ברגל שהיא רדופה ללכת לאביה, וביאר ר' יוסה בן ר' בון שזה רגל הראשון שאביה רדופה שתחזור לבעלה ויש להסתפק אם לא הלכה ברגל הראשון האם הרגל השני נקרא רגל רדופין יש לומר שאכן לעולם כל עוד לא הלכה לבית אביה זה נקרא רגל רדופין ויש להסתפק מה הדין באלמנה ולכאורה

יש לדייק ממה ששנינו הלכה רגל הראשון לבית אביה משמע שלעולם בראשון שהולכת זה רגל רדופין, או שיש לומר שלא כל אלמנה רדופה ולכן שנו הלכה לבית אביה ור' יוסי בן ר' בון אומר שהמשנה לא דברה באלמנה ושנינו הלכה היינו שיש לה בנים ובסתמא היא רוצה ללכת למקומם.

ר"א סובר שנשים בפסח הראשון רשות ובכל זאת הוא דוחה שבת ור' יעקב בר אחא אמר בשם ר"א שפסח נשים ועבדים רשות ודוחה שבת ור"א אומר שנשים חייבות במצה ור' זירא אומר שזה רשות, ור' הילא אומר שלכו"ע מצה היא חובה, ויש ברייתא כדברי ר' זירא ששנינו חזרת מצה ופסח לילה הראשון חובה ושאר הימים רשות, ויש ברייתא כדברי ר' הילא ששנינו על הפסח **לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני** שמי שמצווה בכל תאכל חמץ מצווה לאכול מצה ונשים שמצוות לא לאכול חמץ מצוות על אכילת מצה, אך קשה ששנינו נשים פטורות במצוות עשה שהזמן גרמא אמר ר' מנא שמצוות מצה חמורה יותר כיון שהיא כתובה עם לא תעשה לכן היא כלא תעשה.

שנינו בחלה שיוסף הכהן העלה את בני ביתו ובניו הקטנים לעשות פסח והחזירוהו וזה כמ"ד שפסח נשים רשות, ושנינו בברייתא שלר"מ אשה עושה פסח ראשון לעצמה ובשני היא רק טפילה לאחרים, ור' יוסי סובר שאשה עושה גם פסח שני לעצמה ואפילו בשבת וכ"ש שראשון דוחה שבת, ור"ש בן אלעזר אומר שגם בראשון נשים עושות רק כשהן טפילות ואינן עושות פסח שני, ר"מ למד מהפסוק **איש שה לבית אבות** שהם הזכרים ואם רצו יביאו גם **שה לבית** ור' יוסי למד מהפסוק **איש שה לבית אבות** כ"ש **לבית** ור"ש בן אלעזר למד מהפסוק **איש** ולא אשה ור"מ ור' יוסי מיעטו איש ולא קטן ור' יונה אומר שמשנה בחלה היא גם למ"ד שפסח ראשון חובה ובשני רשות ומה שהחזירו את יוסף הכהן הוא משום שהיא אדם מסוים וחשוב וחשש שיקבע הדבר חובה.

שנינו ביתום ששחטו עליו האפטרופסין יאכל היכן שרוצה ומדובר ביתום קטן אך בגדול הוא נעשה כממנה עצמו על שני פסחים שר' חייא שנה שמי שממנה עצמו על שני פסחים אוכל את מי שנשחט ראשון.

דף ע ור' יוסה מוכיח כן ממה ששנינו לקמן בעבד ששחט לרבו גדי וטלה יאכל מהראשון.

שנינו שעבד של שני שותפין אינו אוכל משניהם ור' יוסה אומר שכיון שרבו לא יכול למנוע ממנו להמנות אלא אומר לו תימנה על זה ולא על זה א"כ יוצא שהוא נמנה על שני פסחים ויתכן שהוא ימנה על ג' פסחים אם היה שייך לשני שותפים והיה מנוי על פסח אחד ואחד מהם שחטו את חלקו שעכשיו יש בו צד חרות ויש לו חובה והוא צריך להמנות על פסח אחר ואם שניהם שחררו צריך להמנות על פסח נוסף, ושמואל בר אבא שאל אם יאכל משלשתם ור' יוסה אמר שם נאמר שאינו אוכל א"כ עבד של שני שותפין לא ימנה על פסח שמא רבו אחד ישחררו ונמצא שיש הקדש פסול מעורב בעבודה ואף שניתן לברר אך אסור לעשות כך לכתחילה, ור' יעקב בר אחא שאל בשם ר' זירא האם הרב יוצא בהקדש של העבד שעשה עבור רבו ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו האומר לעבדו צא ושחוט עלי את הפסח ויש לומר ששם מדובר מדעת רבו ור' זירא שאל כשהוא לא מדעת רבו.

ר' חייא בר אבא אמר בשם ר' יוחנן שאם אדם שחציו עבד וחציו בן חורין קידש אשה לא חוששים לקידושיה וכן אם גירש אין חוששים לגירושיו ושמואל אמר שחוששים לגירושיו מהצד חירות שבו ושמואל סובר כר' יהודה ששנינו שאם גנב אדם שחציו עבד וחציו בן חורין לר' יהודה חייב בו כבן חורין ורבנן סוברים שפטור.

הלכה ב משנה מי שאמר לעבדו צא ושחוט עלי פסח אם שחט גדי יאכל אם שחט טלה יאכל ואם שחט גדי וטלה יאכל מהראשון, ואם שחט העבד מה אמר לו רבו ישחט גדי וטלה ויאמר אם רבי אמר לו גדי גדי שלו והטלה שלי ואם אמר לי טלה הטלה שלי והגדי שלו, ואם רבו שחט מה אמר לו שניהם יצאו לבית השריפה ואינם חייבים לעשות פסח שני. **גמרא** ר' חייא שנה שמי שנמנה על שני פסחים יאכל ממי שנשחט ראשון ור' יוסה דייק ממשנתינו שאם שחט העבד גדי וטלה יאכל מהראשון.

ר"א ור' יוחנן אמרו שמשנתינו שבשכח רבו מה אמר לו הם פטורים מפסח שני זה כדעת ר' נתן שאדם יוצא בפסח גם כשלא אכל ממנו ורק נזרק דמו לשמו ור' חזקיה אמר בשם ר' בא בר ממל שיש לדחות שהמשנה מדברת בשכח אחר הזריקה קודם האכילה וגם לרבנן יצא בו כיון שהיה ראוי לאכילה, ואמר ר' חזקיה שתלמיד אחד שאל ויש אומרים שזה היה ר' חזקיה עצמו, ששנינו שאם רבו שחט מה אמר לו ישחט גדי וטלה ומשמע ששכח קודם שחיתו וכן בפסח.

ר' יוחנן אמר שאם הפריש פסח קודם שהתגייר או השתחרר ואח"כ התגייר או השתחרר או שמנה קודם הבאת שערות והביא שערות צריך להמנות על פסח אחר.

ר' יודן אמר שכל הספיקות ששנינו בברייתא שפטורים מפסח שני זה כר' נתן מלבד כוורק דם חטאת ואשם ויש ספק אם נזרק בלילה או ביום שנעשה כספק כפרה וכיפר.

הלכה ג משנה מי שאמר לבניו אני שוחט על מי שיעלה ממכם הראשון מי שנכנס ראשו ורובו הראשון הוא זכה בחלקו ומזכה את אחיו עמו, לעולם לא נמנים עד שיהיה כזית לכל אחד ואחד וניתן להמנות ולמשוך ידיו מהמיני כל עוד לא נשחט ור"ש אומר שנמנים עד זריקת הדם. **גמרא** ר' יוחנן אמר שאין לגרוס שהאב אמר הריני שוחט אלא הריני מפריש והוא אמר שוחט כדי לזרום.